

Kaiken maailman SARJAKUVATUKSIA

Henrik Lange:
TRANSATLANTIS EXPRESS
JEMI

Mikael Tegebjer ja Henrik Lange:
ARV FRÅN TUBSOCKANS LAND
JEMI

Gunnar Krantz:
**NAZIBEATLES OCH ANDRA
BERÄTTELSE**
OPTIMAL

Kun kunnianhimoinen Optimal-kustantamo hajosi Jemiksi ja Optimaliksi, Ruotsi sai yhden sijasta kaksi kynnöstävää pientä kustantamoa. Jako näyttää menneen siten, että Optimalin piirtäjät ovat kokeilevampia ja jäljeltään rujompia, kun taas Jemin väki edustaa perinteisempää ja viimeistellympää kerrontatyyliä.

Jemin kustantamista taiteilijoista omaperäisin on Henrik Lange, jonka tarinoita on luonnehdittu sanomalla Jan Lööfin kohtaavan niissä William S. Burroughsin. Naivistisesti piirretyt sarjat ammentavat myös vanhojen seikkalukemusten perinteestä ironisesti vinksahaneina, lempeinä pastiseina. Uusimmassa surrealistisen huumorin ryödittämässä alpparissa Transatlantis Express George etsii isäänsä, joka on 70-luvulla kadonnut tutkimusmatkalla Teneriffalla Atlantista etsicssään.

Transatlantis Express on samoin kuin aikaisempi Kokomo-albumi koottu jatkokertomuksena julkaistuista stripeistä. Tarina julkaistiin alun perin Dagens

Nyheterissä ja sen nettisivuilla vuoden

1997 lopulla. Kirjassen tietokonevärytykseen on löydetty kauriita sävyjä, mutta pinnat ovat hieman elottomia. Langen musta viiva toimisi sinälläänkin, kuten huomaa Jemin nokkamiestä Mikael Tegebjerin käsikirjoittamasta ja Langen piirtämästä Arv från tubsockans land -albumista.

Alppari koostuu lyhyistä, arvattavasti omaelämäkerrallisista tarinoista, jotka kertovat Tegebjerin lapsuusmuistoista, lähinnä kosketuksista toiseen sukupuoleen. Albumin nimessä olevat putkisukat eli Leritan kauhistukset toimivat käsikirjoittajan oman sanoman mukaan vertauskuvana koko 70-80-lukujen taiteelle. Ikävä kyllä metafora jää lukijalle hämäräksi. Sitä ei itse sarjoissakaan sen enempää selitetä.

Tegebjer on selvästi kosketuksessa lapsuuteensa ja kasvuikänsä, tarinoista tunnistaa universaaleja aiheita, jotka ovat Suomessa samankaltaisia kuin naapurimaassa. Lukujen välissä ruutu kerrallaan etenevä peikko-pojan rakkaussatu tuntuu irralliselta eikä johda minnekään.

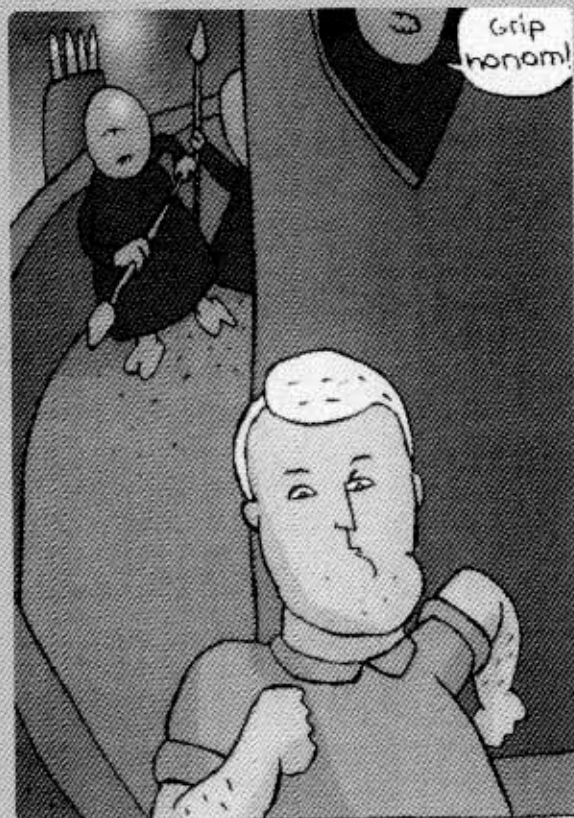
Kirjan päättää Sorti, sanaton sivun mitäinen sarja, jossa eron haikeutta kuvataan taidokkaasti eri aspekteista.

Gunnar Krantzin huikea Nazibeatles on oikeastaan marginaalisesti sarjakuva. Joku puritaan saartaisi jopa kiistää, että se on sarjakuvaa lainkaan.

Akkivilkaisuulta kirja näyttää hutaisten kuvitetuilta päiväkirjan sivuilta.

Krantzin opus liittyy sokin omaelämäkerrallisten sarjakuvien muodista jo pikkuhiljaa pois menevään jatkumoon, mutta se pesee monet edeltäjänsä menen tullen. En muista rautineeni mistään omaelämäkertasarjoista yhtä paljon sitten Harvey Pekarin American Splendorin.

Nazibeatles sisäl-

tää Krantzin lapsuusmuistoja 15-vuotiaaksi, kotoa pois muuttamiseen saakka. Edelliseen albumiin Nollac verrattuna piirrosjälki on muuttunut entistäkin luonnosmaisemmaksi, väliin rennolla, väliin vimmaisella viivalla vedetyksi. Käsiä kuvastaa hienosti kertomusten tunnelmia. Valittu kerrontatapa istuu juttuihin loistavasti. Perinteisempään sarjakuvatyylisiin tehtynä Nazibeatles ei viehättäisi lainkaan yhtä paljon. Käsin kirjoitettu teksti ikonisoituu, muuttuu tavallaan kuvaksi sekin. Lisäksi muoto tekee Nazibeatlesista kovin intiimin oloisen.

Krantz on satirikkona huuman tarkka-näköinen ja pureva melkein häijyyteen asti ja samalla loikuttoman hauska kirjoittaja. Hän kertoo juoppoisistaan, kommareista, vanhempien kyläyrittäjästä, 70-lukulaista vaihtoehto-elämää harrastavista perheistä ja perheen ulkomatkoista sopeutumattoman syrjäisäkatsojanuoren näkökulmasta. Huumori nousee tekstin ja piirrosten nyansseista, joilla iva ohjataan erehtymättömästi maaliinsa.

Nazibeatles on viimeisen päälle hallittu taideteos, jota ei näillä näkymin kukaan uskaltane suoraksi julkaista, joten tarttukaa sanakirjaan ja käykää käsiksi.

Jukka Heiskanen

